

MEDYA KURULUŞLARI HABER MERKEZLERİNİN DİKKATİNE...

ESİAD Basın Bülteni / No: 598
(5 Mayıs 2026)

ESİAD'DAN SANAYİ İÇİN YOL HARİTASI

Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD), sanayinin mevcut durumunu analiz etmek ve geleceğe yönelik yol haritasını belirlemek amacıyla "Sanayi Çalıştayı" düzenledi. Yaşar Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Levent Kandiller'in moderatörlüğünde bir araya gelen sanayiciler; ekonomiden eğitime, hammadde sorunundan dijitalleşmeye kadar pek çok alanda çözüm yollarını tartıştı. Çalıştayda ortaya konan tüm değerlendirme ve öneriler, Haziran ayında Ankara'da gerçekleştirilecek temaslarda ilgili kurum ve karar vericilerle paylaşılacak.

KÜRESEL REKABET İÇİN STRATEJİK BİR DÖNÜŞÜM ŞART

Dernek merkezinde düzenlenen çalıştayın açılışında konuşan ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Sibel Zorlu, sanayide yaşanan sorunların yapısal niteliğine dikkat çekerek, şunları söyledi:

"Sanayimizin bugün içinde bulunduğu tabloyu doğru analiz etmek ve önümüzdeki döneme daha sağlam bir perspektifle hazırlanmak amacıyla bu çalıştayı gerçekleştirdik. Çünkü artık yalnızca mevcut sorunları tespit etmek yeterli değil; bu sorunlara karşı nasıl bir yol izleyeceğimizi de netleştirmemiz gerekiyor. Türkiye'de sanayinin milli gelir içindeki payı hâlâ arzu ettiğimiz seviyede değil. İzmir bu anlamda daha iyi bir performans gösterse de rekabetin bu kadar sertleştiği bir dönemde bunun yeterli olduğunu söylemek mümkün değil. Sanayide hem ölçek hem de katma değer açısından daha ileri gitmek zorundayız. Bugün sanayicinin en temel ihtiyacı öngörülebilirlik. Yüksek enflasyon ve küresel konjonktürdeki gelişmeler maliyetlerimizi doğrudan etkiliyor, finansmana erişimde yaşanan zorluklar ise yatırım kararlarını sınırlıyor. Nitekim son dönemde yatırım iştahında belirgin bir yavaşlama olduğunu sahada net şekilde gözlemliyoruz. Yatırımların ivme kazanabilmesi için finansmana erişimi kolaylaştıracak mekanizmaların güçlendirilmesi, hammadde dışı bağımlılığı azaltacak politikaların hayata geçirilmesi ve uzun vadeli koordinasyonu güçlü bir sanayi vizyonunun yeniden tesis edilmesi gerektiğini düşünüyoruz."

İnsan kaynağının önemine de vurgu yapan Zorlu, "Gelecek, teknolojiyle nitelikli insanı doğru harmanlayanların olacak. Sanayiyle iç içe bir eğitim reformu artık kaçınılmazdır. Hedefimiz, sadece üretmek değil, katma değeri yüksek, yeşil dönüşümünü tamamlamış ve dijital dünyada söz sahibi bir Türk sanayisi inşa etmek olmalıdır" dedi.

ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞ BİRLİĞİ ÖNEMLİ

Güncel sorunların hem dışsal hem de içsel perspektiflerle ele alındığı çalıştayın moderatörlüğünü üstlenen Yaşar Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Levent Kandiller, işletmelerin iç operasyonel süreçlerine dair kritik uyarılarda bulundu. Kandiller, şu noktalara dikkat çekti:

"Bugün sanayicilerimizin karşı karşıya olduğu maliyet baskısı, işletme içi süreçlerin yeniden ele alınmasını zorunlu kılıyor. Artık verimlilik, sadece maliyetleri kısmakla ilgili bir konu değil; veriyi doğru kullanarak süreçleri yeniden tasarlamakla ilgili bir dönüşüm alanı. Bu noktada dijitalleşme ve yapay zeka teknolojileri belirleyici bir rol oynuyor. Yapay zeka, özellikle beyaz yaka iş süreçlerinde, raporlama, analiz ve karar destek mekanizmalarında ciddi bir dönüşüm yaratıyor. Bu dönüşümü doğru yöneten işletmeler, rekabet avantajını da beraberinde elde edecek. Çeviklik kavramını da bu çerçevede yeniden düşünmek gerekiyor. Çeviklik yalnızca hızlı tepki vermek değil; veriyi doğru okuyarak, yarını bugünden kurgulamaktır. Bu yetkinlik, önümüzdeki dönemde işletmeler için belirleyici olacaktır."

Kandiller ayrıca, üniversite-sanayi iş birliğinin önemine dikkat çekerek, "Bu iş birliklerinin daha yapısal, daha sonuç odaklı ve daha doğrudan temas içeren bir modele evrilmesi gerekiyor. Sanayicinin sürece aktif olarak dahil olduğu, öğrencilerin eğitimleri sırasında sahaya güçlü bir şekilde bulunduğu modellerin yaygınlaştırılması büyük önem taşıyor. Bu dönüşüm yalnızca teknolojik değil, aynı zamanda zihinsel bir dönüşümü de gerektiriyor. Veriye dayalı karar alma kültürünün yerleşmesi, işletmelerin sürdürülebilir rekabet gücü açısından kritik olacaktır" diye konuştu.

Çalıştayda Öne Çıkan Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Çalıştay oturumlarında sanayiciler tarafından dile getirilen temel sorunlar ve bu sorunlara yönelik geliştirilen somut çözüm önerileri şu başlıklarda toplandı:

Makroekonomi, Finans ve Öngörülebilirlik: Yüksek enflasyon ve baskılanan döviz kurlarının maliyet öngörülebilirliğini bozduğu, bankacılık sektöründeki daralmanın finansmana erişimi çok zorlaştırdığı vurgulandı. Çözüm olarak; yatırım ve ihracatın desteklenmesi için yeni finansal mekanizmaların devreye alınması ve maliyet öngörülebilirliğini sağlayacak istikrarlı bir para politikası talep edildi.

Stratejik Planlama ve Hammadde Arzı: Sanayide dışa bağımlılığın, özellikle petrokimya ve plastik sektörlerinde ciddi bir risk oluşturduğu belirtildi. Bu kapsamda; devletin eski Devlet Planlama Teşkilatı (DPT) vizyonuyla uzun vadeli stratejik planlama yapması, yerli üretim kapasitesinin artırılarak hammadde en az %35-40 yerlilik oranına ulaşılması gerektiği ifade edildi.

Uluslararası Ticaret ve Yeşil Mutabakat: Avrupa Birliği'nin üçüncü ülkelerle yaptığı Serbest Ticaret Anlaşmalarının (STA) haksız rekabet yarattığı ve Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması'na (SKDM) uyum sürecinin KOBİ'ler için zorlayıcı olduğu not edildi. Çözüm için; Türkiye'nin de bu STA'lara taraf olması veya "telafi edici vergi" düzenlemelerinin yapılması; ayrıca KOBİ'lerin karbon ayak izi ölçümü ve raporlaması için devlet koordinasyonunda bir yapı kurulması önerildi.

Teşvik Sistemi ve Etkin Denetim: Mevcut teşviklerin somut çıktılara odaklanmadığı ve saha denetimlerinin yetersiz olduğu eleştirildi. Teşviklerin kilogram başı ihracat değerini artırma gibi hedeflere bağlanması, hedefe ulaşılamaması durumunda yaptırım uygulanması ve etiketleme-sertifikasyon gibi standartların sahada daha etkin denetlenmesi istendi.

Dijital Dönüşüm ve Yapay Zeka: Artan maliyetler karşısında operasyonel verimliliğin tek yol olduğu, yapay zekanın beyaz yaka süreçlerini otomatize edeceği ancak veri mahremiyetinin bir risk olduğu belirtildi. İşletmelerin kendi verileriyle eğitilmiş yapay zeka sistemleri kurması ve "çeviklik" anlayışını veri odaklı karar alma mekanizmalarına dönüştürmesi gerektiği vurgulandı.

Eğitim ve İnsan Kaynağı Krizi: Sanayide teknik ara eleman (teknisyen/tekniker) bulmanın imkansız hale geldiği ve üniversite-sanayi iş birliğinin teoride kaldığı ifade edildi. Çözüm olarak; uygulamalı eğitim sistemlerinin kurulması, üniversitelerde 2000 saatlik staj modellerinin yaygınlaştırılması ve işletmeler arası "akran öğrenmesi" programlarının desteklenmesi önerildi.

